

Koersnotitie Bomen en Bos voor een Gaaf Gelderland

Wij zijn positief over de richting die met de Koersnotitie Bomen en Bos voor een Gaaf Gelderland wordt ingeslagen. Hiermee spreekt de provincie zich duidelijk uit voor het belang van bomen en wordt gekozen voor meer bos en meer bomen in Gelderland.

Ambitie

Samen met andere natuur- en landschapsorganisaties pleiten wij ervoor om de ambitie voor nieuw bos concreet te maken. Gezien de landelijke opgave van 37.000 ha in de Nationale Bossenstrategie en het feit dat Gelderland een grote provincie is, vinden wij een ambitie van 4.000 - 5.000 ha voor de komende tien jaar passend. Deze opgave zal voor een deel buiten het natuurnetwerk moeten worden gerealiseerd. We denken aan aaneengesloten nieuw bos, maar ook aan herstel en ontwikkeling van houtwallen, bosjes die in het landschap functioneren als 'stapsteen' en aan overige landschapselementen.

Maatschappelijke doelen

In de Koersnotitie wordt nadrukkelijk de koppeling gelegd tussen bomen/bos en andere maatschappelijke doelen, zoals de stikstofaanpak, biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit (vestigingsklimaat!). Wat nog als nevendoeel ontbreekt is de bijdrage aan het robuuster maken van natuurgebieden. Dat kan door het verbinden van natuurgebieden met het aanleggen van bossen en landschapselementen en door buffers rond Natura 2000-gebieden te creëren.

Gezond en divers

Wij zijn blij met de intentie om bestaande bossen gezonder en diverser te maken. Het versterken van de biodiversiteit is een belangrijk doel, daarom willen we u vragen in te zetten op meer biodiversiteit in bestaande bossen.

Productiebossen worden aangeduid als 'multifunctioneel bos', waar naast houtproductie ook andere doelen gelden. In de praktijk is het productiedoel vaak leidend, met veel naaldbomen. Wij zien graag dat er meer multifunctionele bossen worden ontwikkeld, met een volwaardige functie voor recreatie, biodiversiteit, CO₂-opslag en houtproductie. Ook raden wij u aan extra bosreservaten aan te wijzen, waar (de ontwikkeling van) natuurwaarden voorop staan.

Van belang voor het halen van de ambities is dat ook de juiste (ruimtelijke en financiële) instrumenten uitgewerkt worden. We zijn graag bereid om hierover met u van gedachten te wisselen.

Koersnotitie Agrifood: Toekomst voor de Gelderse Boer

Een keuze om de sturen op kwaliteit in plaats van kwantiteit in de agrarische productie, met aandacht voor levensvatbare (gezins)bedrijven, is een logische keuze om de beweging naar een duurzame landbouw te kunnen maken. Gezien de ambities die wij samen met een grote groep partners hebben ontwikkeld voor natuurinclusieve landbouw, zijn we blij dat de Koersnotitie refereert aan elementen uit het Actieplan Natuurinclusieve landbouw Gelderland.

Kringlooplandbouw

Dat daarnaast expliciet ook over kringlooplandbouw wordt gesproken, is een goede zaak, omdat het sluiten van kringlopen toekomstige versterking van bodem, water en lucht moet voorkomen.

Stimulering en regulering

De ambities voor de toekomst vergen een transitie in de landbouw. Deze zal geleidelijk vorm krijgen. Succesfactoren daarbij zijn

enerzijds stimuleringsbeleid en anderzijds regulerend beleid. Zonder het een zal het ander niet tot succes leiden.

Wat opvalt in de Koersnotitie is dat de aandacht vooral gaat naar stimuleren. Subsidieregelingen, fondsen voor omvorming, grondbeleid: het zal zeker helpen. Er moet ook regulerend worden gestuurd op het uitfasen van landbouw met te grote negatieve impact voor de samenleving, anders wordt het gewenst resultaat niet behaald.

Eiwittransitie

Als onderdeel van de langetermijnvisie missen we de eiwittransitie. Vanwege de groeiende bevolking is het nodig onze eiwitvoorziening meer uit plantaardige bronnen te halen. Het grote beslag dat de veehouderij momenteel heeft op landbouwgronden zou daarom niet moeten toenemen. Vanuit rationeel grondgebruik is veeteelt bij uitstek geschikt op gronden waar geen gewassen voor menselijke consumptie kunnen worden geteeld. En zouden dieren voorts vooral moeten worden gevoed met reststromen uit de voedselketen. Ook omwille van een circulaire economie en het sluiten van kringlopen in de landbouw, is dat een gewenste ontwikkeling. Het beleid zou hierin moeten faciliteren.

Investeringsfonds

Het is een goede zaak dat een investeringsfonds wordt genoemd voor nieuwe initiatieven in de opstartfase. Wij bevelen u aan daarin ook te betrekken hoe bedrijven kunnen worden gesteund in het omschakelen naar biologisch, waarbij nog niet direct de hogere prijzen worden ontvangen. De omschakeling naar een ander productiesysteem, zoals een voedselbos of agroforestry kent een lange opstartfase en behoeft ook ondersteuning.

Grondbeleid

De behoefte aan een uitgebreid grondbeleid komt aan de orde, waarbij ruilverkaveling wordt genoemd als instrument om meer grondgebondenheid te realiseren. Wij denken dat verdere uitbreiding van het grondbeleid en een actieve rol van de provincie gewenst is. In het bijzonder is te overwegen een grondfonds op te richten, zodat relatieve nieuwkomers (jonge bedrijfsopvolgers; instromers) een beroep kunnen doen op (pacht)gronden, zodat zij kunnen extensiveren zonder direct zelf te hoeven investeren. Dit zou je de 'maatschappelijk ondernemende overheid' kunnen noemen. Koppel hier criteria aan, waarbij de boeren langjarige zekerheid krijgen voor pacht van de gronden, in ruil voor een bijdrage aan maatschappelijke doelen.